

**Uitbreiding van een magazijnexpeditie in de
Ooigemstraat
Wielsbeke**

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Verslag van de Resultaten

Bureauonderzoek – 2018H152

Eke
2018

Colofon

Titel:

Uitbreiding van een magazijnexpeditie in de Ooigemstraat
Wielsbeke
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Verslag van de Resultaten
Bureauonderzoek – 2018H152

Status: Definitief

Datum: 30 oktober 2018

Auteur: J. De Mulder

Projectbegeleiding: N. Vanholme en N. Baeyens

Kaartvervaardiging: J. De Mulder

Raaproject: WIOOB01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA

Begoniastraat 13; 9800 Eke

telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99

E-mail: raap@raap.be

© RAAP België BVBA, 2018

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting.....	4
1 Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Kader en aanleiding.....	7
1.2.1 Aanleiding.....	7
1.2.2 Geografische situering.....	7
1.2.3 Huidige situatie van het projectgebied	7
1.2.4 Juridische context.....	9
1.2.5 Geplande werken	10
1.3 Opzet en onderzoeksopdracht	14
1.3.1 Opdracht.....	14
1.3.2 Randvoorwaarden	14
2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek	15
2.1 Beschrijvend gedeelte	15
2.1.1 Administratieve gegevens	15
2.1.2 Archeologische voorkennis	15
2.1.3 Onderzoeksopdracht	15
2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek	16
2.2 Resultaten	18
2.2.1 Aardkundige gegevens	18
2.2.2 Archeologische gegevens	24
2.2.3 Historische gegevens.....	29
2.2.4 Verstoringshistoriek	36
2.3 Archeologisch verwachtingsmodel.....	37
2.4 Beantwoorden van de onderzoeksvragen	38
2.5 Assessment.....	41
3 Bibliografie	43
3.1 Uitgegeven bronnen.....	43
3.2 Onuitgegeven bronnen	43
3.3 Geraadpleegde websites	44
4 Bijlages.....	45

Samenvatting

In opdracht van Unilin Division Flooring, heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de uitbreiding van een magazijnexpeditie die zal worden aangebouwd aan reeds bestaande gebouwen.

Het doel van dit onderzoek was na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Hierbij zijn gegevens verzameld over aardkundige, archeologische en historisch context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed en welke maatregelen er dienen te worden genomen in functie van eventueel verder onderzoek van archeologische gegevens.

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied gelegen is op de grens tussen de vlakte van de Oude Leie en de dalwand. Landschappelijk is dit een zeer gunstige locatie voor bewoning uit zowat alle archeologische periodes. In de wijde omtrek van het plangebied zijn reeds heel wat archeologische sites en vindplaatsen gekend. Het is echter niet duidelijk of er bewoningssites aanwezig zijn binnen het plangebied, en hoe diep deze zijn gelegen. Door colluvium en alluvium kunnen oude sites zijn afgedekt of net zijn weggespoeld. Wél met zekerheid is de aanwezigheid van een site met walgracht. Deze omwalde boerderij dateert wellicht uit de late middeleeuwen en bleef in gebruik tot in de 20ste eeuw. Wat nu nog rest is een oude schuur. Ondanks niet meer zichtbaar in het landschap is ook een deel van de gracht binnen het plangebied aanwezig.

Om na te gaan of er effectief niveaus aanwezig zijn waar archeologie kan zijn bewaard – met uitzondering van de site met walgracht- , moet in eerste plaats een landschappelijk booronderzoek worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten wordt bijkomend onderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Omwille van het feit dat het hele terrein bebouwd en/of verhard is, dient het verder onderzoek te worden uitgevoerd volgens **het uitgesteld traject**.

De werken worden in twee fases uitgevoerd waarbij in elke fase eerst een deel wordt gesloopt en daarna een deel van de nieuwe infrastructuur wordt gerealiseerd. In dit opzicht werden twee programma's van maatregelen uitgeschreven.

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed:*
Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.
2018H152 Wioob01 bureauonderzoek
- *Onderzoekskader:* opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het stedenbouwkundige handelingen
- *Erkend archeoloog:* RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)
- *Naam plangebied en/of toponiem:* Wielsbeke – Ooigemstraat
- *Adres:* Ooigemstraat 3
- *Deelgemeente/Gemeente:* Wielsbeke
- *Provincie:* West-Vlaanderen
- *Kadastrale gegevens:*
Wielsbeke 1 afdeling Wielsbeke, sectie C, nummers 296d3 – 307c – 310f – 315n
- *Oppervlakte betrokken percelen:* 20 7346 m²
- *Oppervlakte plangebied:* 8340 m²
- *Oppervlakte geplande bodemingrepen:* 7000 m²
- *Bounding box in lambertcoördinaten (X/Y):*
zuidwest: X: 79612 Y: 177249,11
noordoost: X: 79733,5 Y: 177360,04

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP-AUTEURS, 2018).

Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: AGIV, 2018).

1.2 Kader en aanleiding

1.2.1 Aanleiding

RAAP België heeft in augustus '18 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van het plangebied Wielsbeke – Ooigemstraat.

Directe aanleiding vormt de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de uitbreiding van een magazijnexpeditie.

1.2.2 Geografische situering

Het plangebied is te situeren op 1 km ten zuiden van Wielsbeekse dorpskern. In het noordoosten en oosten op zo'n 2km van het plangebied bevinden zich de deelgemeentes Sint-Baafs- en Sint-Eloois-Vijve. Het gaat hier om deelgemeentes van respectievelijk Wielsbeke en Waregem. Waregem zelf is op zo'n 4,5km ten zuidoosten van het plangebied gelegen. Binnen een straal van 2 km hebben we naar het zuiden en zuidwesten nog de deelgemeentes Aaigem en Desselgem en Ooigem. Rest nog Oostrozebeke dat op zo'n 3km ten noordwesten van het plangebied gelegen is.

De zuidkant van het plangebied wordt begrensd door de Leie en een onbekende straat. De noordkant door de Ooigemstraat. Onmiddellijk ten oosten van het plangebied bevinden zich een reeks bedrijfsgebouwen of loodsen. De westkant wordt dan weer begrensd door een naamloze straat en een braakliggend perceel met enkele bomen. Ook nog relevant is het verkeersknooppunt tussen de Ooigemstraat en de Expresweg dat onmiddellijk ten noordoosten van het terrein gesitueerd kan worden.

Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 8176 m².

1.2.3 Huidige situatie van het projectgebied

Het hele terrein is momenteel verhard. De nog drie bestaande gebouwen op het terrein worden in het kader van de werken afgebroken (Figuur 4). De tussenliggende ruimte is in gebruik als wegdek of parkeerruimte.

Figuur 3 Luchtfoto uit 2016 met daarop het plangebied geprojecteerd (bron: AGIV)

Figuur 4 Overzichtsfoto van het terrein in zijn huidige staat met ook de drie te slopen gebouwen

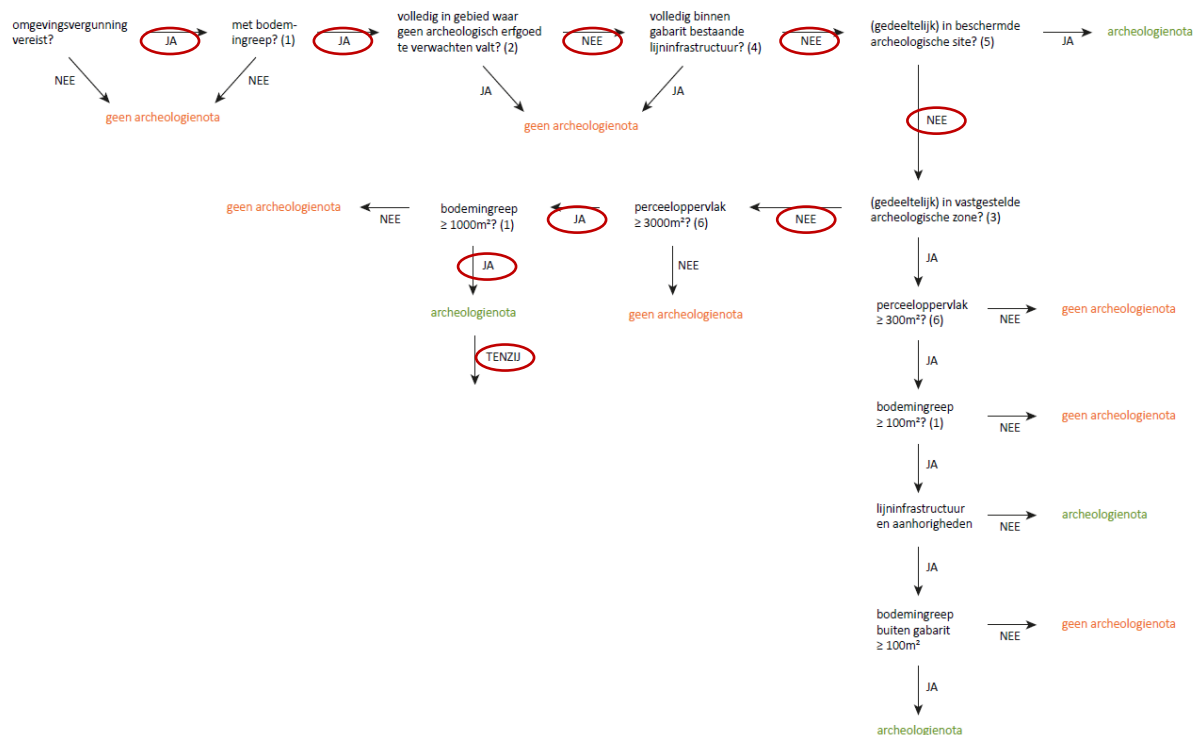
1.2.4 Juridische context

Het archeologisch vooronderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de archeologienota Wielsbeke-Ooigem die door RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154) ter bekrachtiging is voorgelegd aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Het plangebied ligt niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het besluit van de administrateur-generaal van 22 mei 2018.¹

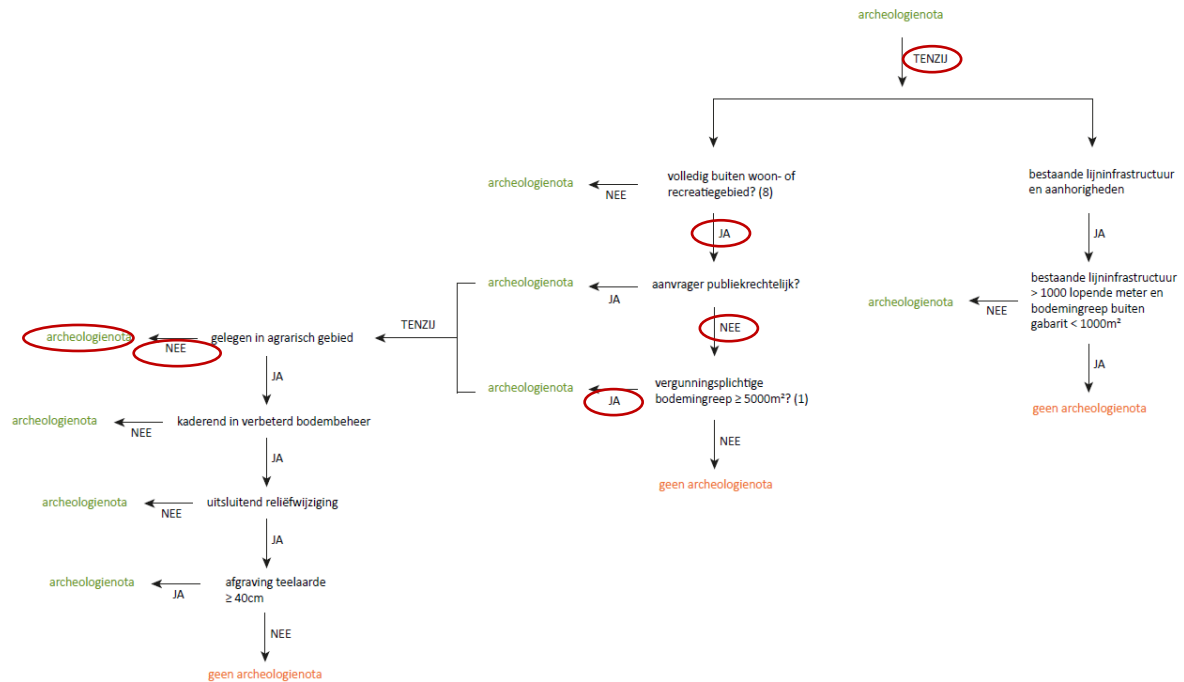
De geplande bodemingrepen zijn mogelijk bedreigend voor eventuele archeologische resten. De bekrachtigde archeologienota dient bij de aanvraag van de vergunning te worden toegevoegd krachtens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013. De aanvraag van vergunning betreft immers een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor een oppervlak van 207346,54m² van de betrokken percelen en met een voorziene bodemingreep op 7000m². Hierdoor worden de gestelde oppervlaktegrenzen overschreden, waardoor het opstellen van een archeologienota noodzakelijk is.

De criteria wanneer een archeologienota verplicht is, worden hieronder aangeduid op de beslissingsboom van het agentschap Onroerend Erfgoed.

figuur 5 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

¹ <https://besluiten.onroenderfgoed.be/besluiten/14626/bestanden/18099>

figuur 6 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

1.2.5 Geplande werken

Binnen de afgebakende zone zal een nieuw magazijn worden gerealiseerd. Hierbij zullen

- de drie gebouwen op het terrein worden gesloopt, en zal de betonfundering worden uitgebroken. Hiervoor wordt over een oppervlakte van 3707m² een bodemingreep van 20cm + 30 cm buffer voorzien.
- een nieuw gebouw worden opgetrokken over een oppervlakte van 6152m².

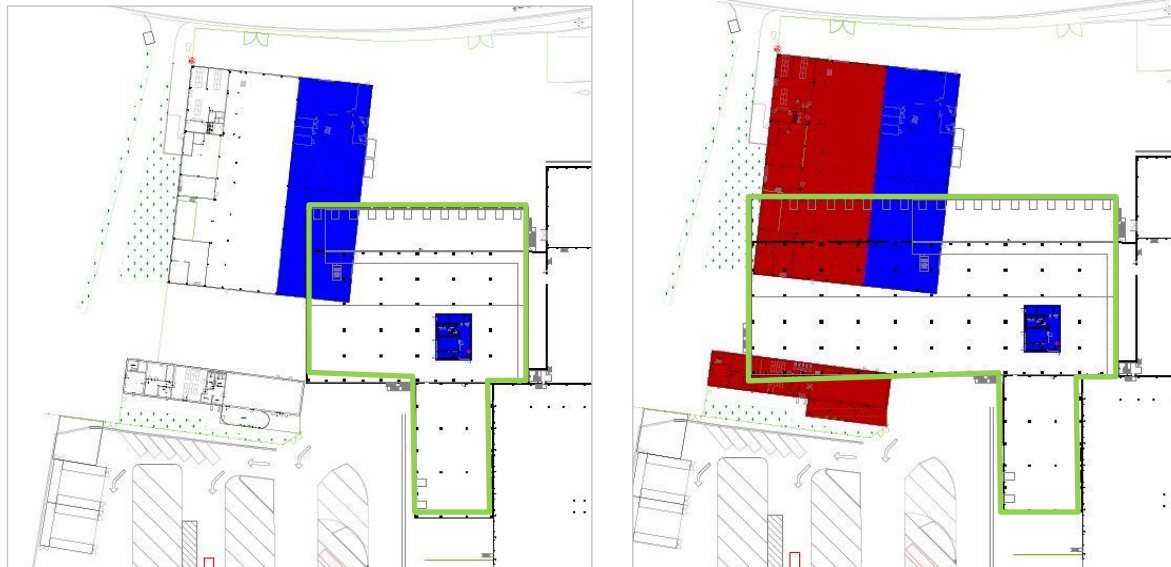
De werken gebeuren in **2 fases**

Fase 1

- Afbraak van het portiersgebouw en de helft werkplaats.
- Optrekken van een deel van de nieuwbouw van de laadkaaien: dit is +/- 60m lengte van het voorziene totaal van 100m.

Fase 2

- Afbraak de andere helft van de werkplaats en de schuur van de oude hoeve.
- Optrekken van het tweede deel van de nieuwbouw uitbreiden van 60m tot 100m.

Figuur 7 Links de aanduiding van fase 1 met afbraak van de blauwe gedeeltes en optrekken van een deel van het nieuwe magazijn (groen).

Rechts de aanduiding van de afbraak van de gebouwen tijdens een 2de fase (rood), en het doortrekken van het nieuwe magazijn (groen). (bron: Unilin, Division Flooring)

De werken gaan gepaard met **nivelleringswerken**. Het terrein wordt genivelleerd tot op een hoogte van 11,62 m TAW. Het huidige maaiveld in deze zone bevindt zich tussen de 10,7m en 13,9m TAW. Bepaalde zones zullen dus worden afgegraven en andere worden opgehoogd.

Op dit niveau wordt vervolgens **een betonvloer aangelegd** van 40cm dik tot op 12,02 m TAW.

In de noordelijke zone van het projectgebied wordt echter de aanbouw van **laaddokken** voorzien. Deze zone wordt 1,20m dieper uitgegraven om het laden van vrachtwagens op vloerniveau mogelijk te maken. Onmiddellijk tegen de noordkant van het gebouw gaat de bodemingreep dus tot 10,82 m TAW. Het huidige maaiveld in deze zone bevindt zich op 12,4m tot 13,6m TAW. Vanaf 10,82m TAW zal deze zone via een helling aansluiten op de reeds bestaande verharding. Deze laaddokken worden voorzien over een strook van 20m breed en volgen over zo'n 106m de hele breedte van het gebouw en zitten reeds vervat binnen het bouwoppervlak van 6152m².

Tabel 1 Geplande werkzaamheden

Bodemingrepen	Verstoringsniveau	Huidig maaiveld	Oppervlakte
Sloopwerken bestaande gebouwen, uitbraak betonvloer	-20 cm + 30cm buffer	10,7m – 13,9m TAW	3707m ²
Nivelleringswerken	11,62m TAW	10,7m – 13,9m TAW	6152m ²
Uitgraving voor laaddokken	10,82m TAW	12,36m – 13,6m TAW	2136m ²

Figuur 8 Luchtfoto uit 2017 met projectie van het plangebied en de geplande werken

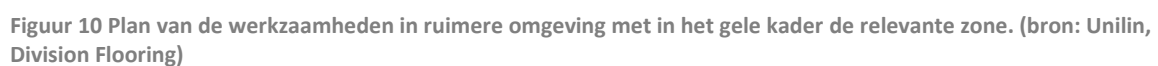
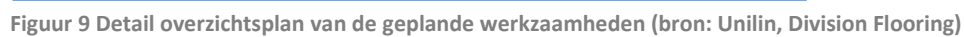
Verstoringsen door vergraving:

Een verstoring door vergravingen heeft een sterk destructieve impact op het archeologisch bodemarchief wanneer deze vergravingen het archeologisch niveau aansnijden. De ingrepen voor de aanleg van het nieuwe magazijn vormen bijgevolg een mogelijke bedreiging voor het archeologisch erfgoed in de ondergrond.

Compressie en vervorming:

De werkzaamheden op het terrein met graafmachines alsook de opbouw van nieuwe gebouwen en de nivelleringswerken zullen ongetwijfeld voor compressie en vervorming van de onderliggende bodemlagen zorgen. Als gevolg van deze druk kunnen de onderliggende lagen, waarvan sommige potentieel archeologisch relevant zijn, verstoord en vervormd worden.

Veranderingen in vochttoestand: Niet van toepassing

1.3 Opzet en onderzoeksopdracht

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *inventariseren*: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?
2. *waarderen*: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?
3. *veiligstellen*: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (*in situ*, *ex situ*)?

1.3.2 Randvoorwaarden

Het archeologisch vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid*: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?
2. *nut*: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?
3. *schadelijkheid*: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?
4. *noodzaak*: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
a. bureauonderzoek	
b. landschappelijk bodemonderzoek	
c. geofysisch onderzoek	
d. veldkartering	
e.	verkennend archeologisch booronderzoek
f.	waarderend archeologisch booronderzoek
g.	proefsleuven en proefputten

2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel weergegeven en zijn specifiek van toepassing op de bureaustudie.

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed*: 2018H152
- *Betrokken actoren*: erkend archeoloog, RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

2.1.2 Archeologische voorkennis

- Kennis van eerder archeologisch uitgevoerd onderzoek (zie 2.2.2)
- verstoorde zones (zie 2.2.4)

2.1.3 Onderzoeksopdracht

2.1.3.1 Doelstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van archeologisch vooronderzoek. Het vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen een projectgebied. Tijdens het bureauonderzoek wordt getracht deze doelstelling te realiseren door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen.

Uit de bureaustudie dient de nood tot verder onderzoek of behoud *in situ* te worden ingeschat. Indien de resultaten voldoende informatie opleveren, of er geen vervolgtraject kan worden uitgevoerd voorafgaand het bekomen van de vergunning, zal een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelen.

2.1.3.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd. Ze zijn onderverdeeld in drie categorieën die elk een onderdeel van de doelstelling weerspiegelen: Ondergrond en landschapsgeschiedenis, archeologische resten en impact van de geplande bodemingrepen.

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
 - a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
 - b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Archeologische resten:

- III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?
 - a. Wat is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
 - b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
 - a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?
 - b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

2.1.3.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk.

Door de huidige staat van het terrein, waarbij gebouwen en parking nog moeten afgebroken worden, zal eventueel archeologisch terreinonderzoek moeten gebeuren in uitgesteld traject.

2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek

Op basis van verschillende bronnen werd getracht inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Daaraan gekoppeld wordt de archeologisch verwachting bepaald.

Het gebied bevindt zich in een zone die zich in oorsprong kenmerkt door een lage densiteit aan bebouwing waardoor bij de bureaustudie er extra aandacht gaat naar de landschappelijk opbouw en het landgebruik. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan relevante aardkundige gegevens.

Hiervoor is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht werden door de initiatiefnemer.

De aardkundige gegevens (geologie, topografie, landschap en bodemkunde) werden bestudeerd aan de hand van kaarten. Het betreft meer in het bijzonder de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen. De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie van

reeds uitgezette boringen die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.² Het geologisch kader wordt weergegeven in bijlage 3.

Voor het archeologisch kader wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘harde data’ afkomstig van archeologisch onderzoek, en ‘indicatoren’ die wijzen op een aanwezig archeologisch bodemarchief. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI)³ is hierbij een belangrijke bron. Ook de ‘gebeurtenissenkaart’ werd geraadpleegd. Er kon geen bijkomende informatie gevonden worden over recenter archeologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied dat nog niet in de CAI werd opgenomen. Het archeologisch kader in relatie tot de geologische periodes wordt weergegeven in bijlage 3.

Voor het onderzoek naar de algemene geschiedenis van de Wielsbeke is gebruik gemaakt van uitgegeven en onuitgegeven bronnen. Deze zijn terug te vinden in de literatuurlijst. Daarnaast is ook beroep gedaan op de Inventaris Onroerend Erfgoed.⁴

De historie van het plangebied wordt meer in detail onderzocht op basis van historische kaarten en luchtfoto's, geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius.⁵ Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto's van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Ook voor het historisch onderzoek vormt de CAI een bron voor informatie inzake harde historische data.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal werd de website Geopunt⁶ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadasterinformatie gebruik gemaakt van het Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door AGIV aangeboden wordt.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGis gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd zoveel mogelijk van het relevante cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in deze bureaustudie gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het projectgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

De studie van de hierboven vermelde bronnen gaf geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek of het inwinnen van aanvullend wetenschappelijk advies.

² <https://dov.vlaanderen.be>

³ <https://cai.onroenderfgoed.be>

⁴ <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

⁵ <http://www.cartesius.be>

⁶ <http://www.geopunt.be>

2.2 Resultaten

2.2.1 Aardkundige gegevens

Onderstaande geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

2.2.1.1 De Tertiairgeologische bodem

De locatie van het plangebied bevindt zich op het Lid van Moen (deel van de Formatie van Kortrijk). Op basis van reeds uitgevoerde boringen in de buurt van het plangebied weten we dat het Tertiaire niveau op deze locatie wordt afgedekt met een 21 m dik Quartair dek, en dus minder relevant is voor deze studie.⁷

2.2.1.2 De Quartairgeologische bodem

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdsnedes (etages): het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

De jongste tijdsnede is (vooralsnog) het Holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁸

De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste

⁷ DOV, 2018; Boorrapporten DOV:

- <https://www.dov.vlaanderen.be/zoeken-ocdov/proxy-boring/boorstaat/1999-002741/rapport/rapportboringstandaard?outputformaat=PDF&titel=DOV+Boorrapport>
- <https://www.dov.vlaanderen.be/zoeken-ocdov/proxy-boring/boorstaat/2006-109553/rapport/rapportboringstandaard?outputformaat=PDF&titel=DOV+Boorrapport>

⁸ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>

kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.⁹

De profieltypen die in het plangebied voorkomen volgens de Quartairgeologisch kaart zijn de typen 6 en 6a.

Type 6 bestaat uit drie afzettingen. De onderste afzetting, *FLPe*, bestaat uit fluviatiele afzettingen uit het Eemiaan (Laat-Pleistoceen). De middelste afzetting, *FLPw*, betreft fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Rest nog de bovenste afzetting, *ELP*. Het gaat voor het plangebied om eolische zand tot silt afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of Vroeg-Holoceen. Als bovenste afzetting kunnen ook nog hellingsafzettingen uit het Quartair voorkomen (*HQ*).

Type 6a is opgebouwd uit vier verschillende afzettingen. De onderste drie afzettingen zijn dezelfde als de hierboven beschreven afzettingen van type 6. Het verschil is dat bij dit type de afdekking van de pakketten gebeurt door fluviatiele afzettingen (*FH*) (organochemische en perimarien inclus), uit het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).

Het terrein is dus gelegen in de Leievallei op de grens tussen de alluviale vlakte van de Oude Leie en de dalwand. **Archeologisch gezien kunnen de eolische zand tot siltafzettingen (*ELP*) uit het Laat-Pleistoceen of Vroeg-Holoceen interessant zijn voor prehistorische bewoning uit het Mesolithicum.** Voor het type 6a is de dikte van de fluviatiele pakketten archeologisch relevant. Deze pakketten zijn gevormd tijdens het Tardiglaciaal en Holoceen en dekken mogelijk ook prehistorische niveaus af. Afhankelijk van de verstoringsdieptes van de geplande werkzaamheden en de gaafheid van de bodem op het terrein, zullen deze niveaus dus al dan niet bedreigd worden.

2.2.1.3 Bodemkundige gegevens

Binnen het plangebied worden drie verschillende bodemtypes gekarteerd op de bodemkaart van Vlaanderen. Het bodemtype Eepz kan gelinkt worden aan de aanwezigheid van (oude) beek- en riviervalleien en de fluviatiele afzettingen uit het holoceen besproken in de vorige paragraaf.

Het gaat om natte, sterk gleyige kleibodems met reductiehorizont en zonder profiel (Eepz). Ook is de oude Leieloop als antropogene, bebouwde zone ingekleurd (OB).

In het noorden van het plangebied komen zowel droge (Sbc) als natte (Scc) lemige zandbodems met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont.

2.2.1.4 Geomorfologische kaart

Een geomorfologische kaart is voor dit gebied niet beschikbaar, en wordt hier bijgevolg niet besproken.

⁹ <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/3quartair50000.html#inleiding>

Figuur 11 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).

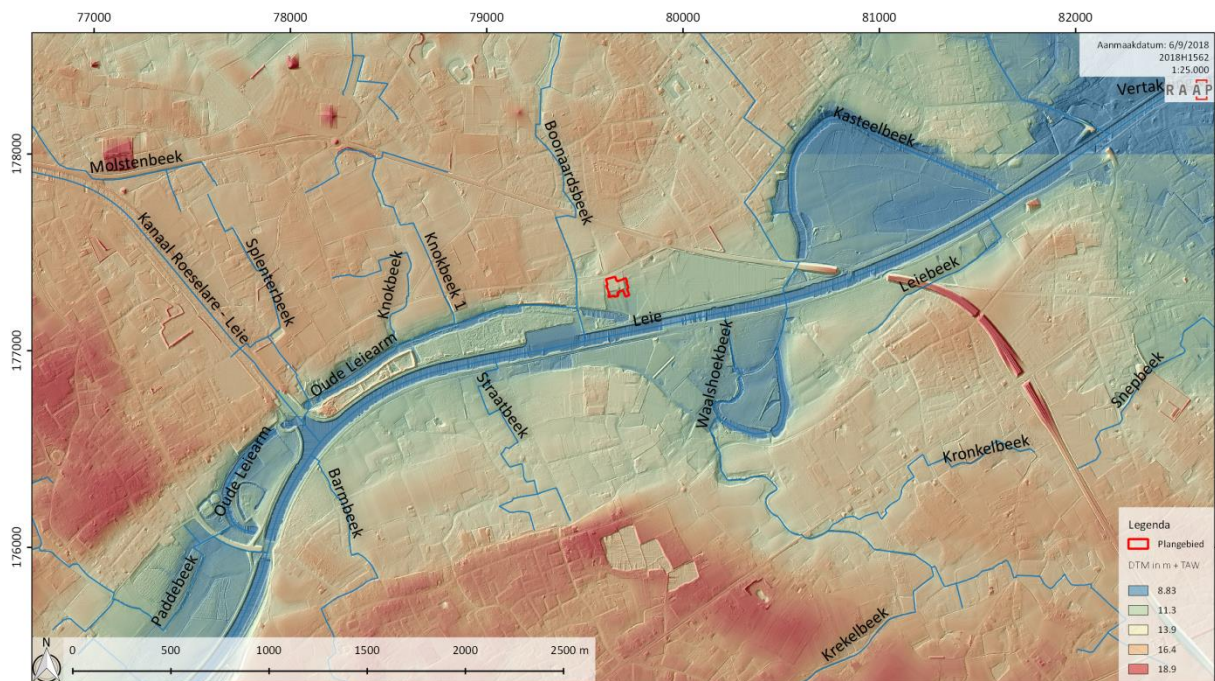
Figuur 12 Bodemkaart met projectie van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).

2.2.1.5 Topografie

Wanneer we een ruimer perspectief hanteren zien we dat Wielsbeke deels gelegen is in de alluviale Leievallei en deels op de uitlopers van het zandlemige Hoogland van Hulste.

Het plangebied zelfs is deels in en deels buiten de alluviale vlakte van de oude Leie gelegen. Door nivelleringswerken bij de constructie van een gebouw in het noordelijk deel van het plangebied, is het oorspronkelijke microreliëf niet meer geheel duidelijk. Het perceel is in deze zone duidelijk opgehoogd. Naar analogie met de nabijgelegen percelen, gaat het waarschijnlijk om een terrein met een geleidelijke overgang van het rivierdal van de Leie in het zuiden, naar een hoger gelegen zone in het noorden van het plangebied.

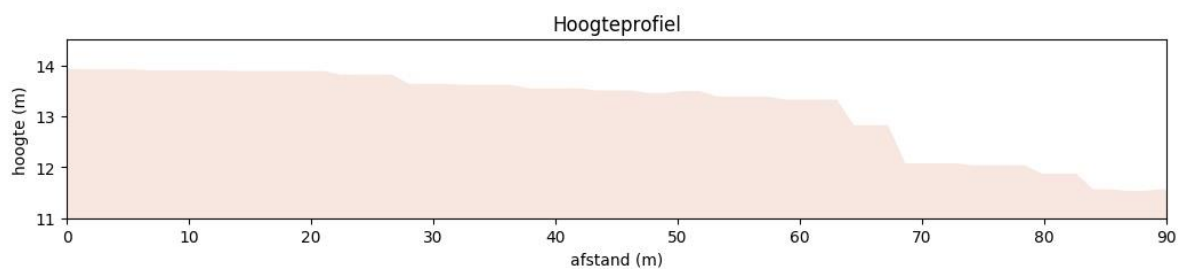
Het zuiden van het terrein, dat grenst aan een oude Leie meander, is gelegen op een hoogte van +/- 10,5m TAW. De noordkant van het terrein bevindt zich op een hoogte van +/- 13,5m TAW.

Figuur 13 Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied en de hydrografie (bron: VMM, AGIV).

Figuur 14 Detail van het digitaal Terreinmodel Vlaanderen (detail) met aanduiding van het plangebied (bron: AGIV).

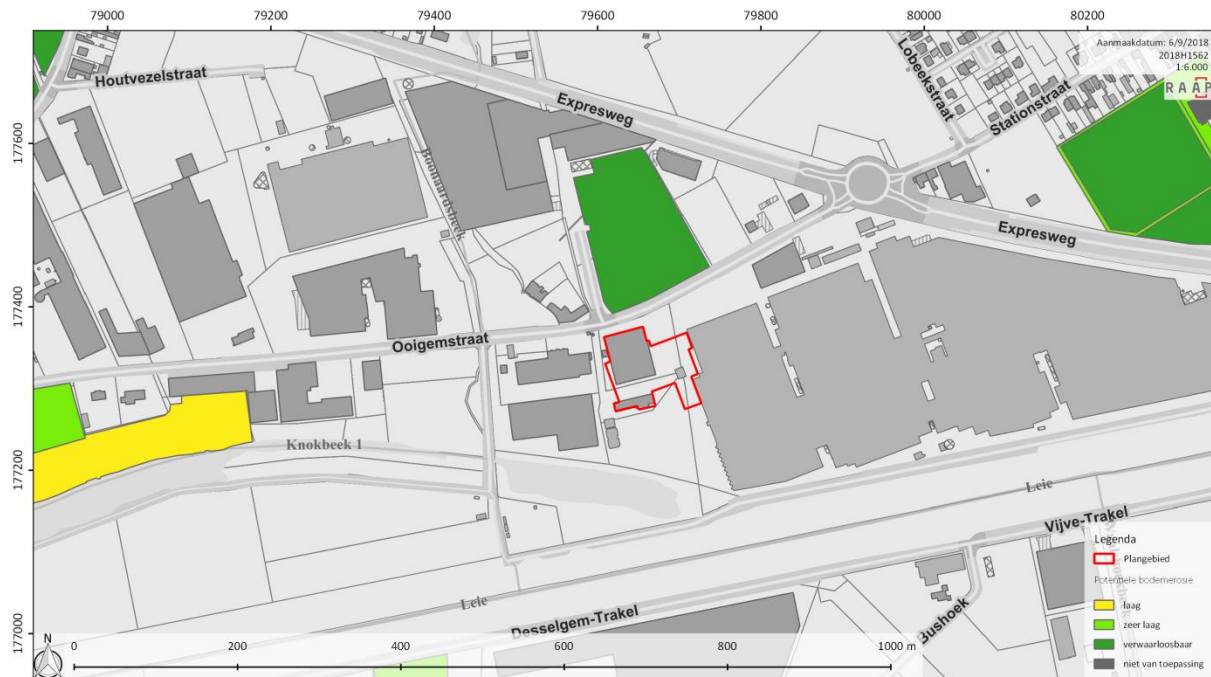
Figuur 15 Hoogteprofiel met noord-zuid oriëntatie doorheen het plangebied. Tot 65m is het terrein duidelijk genivelleerd.

2.2.1.6 Hydrografie

Het plangebied ligt op zo'n 30m van de huidige, gekanaliseerde Leie. Het zuiden van het plangebied grenst echter onmiddellijk aan een oude Leiearm, ook wel de Knokbeek. Zowel de Knokbeek, de iets ten westen van het plangebied gelegen Boonaardsbeek, als de ten oosten gelegen kasteelbeek, vormen samen een bekenstelsel dat naar het zuiden toe afwatert in de Leie. De Knokbeek-Waalshoekbeek en Kasteelbeek hebben ooit samen deel uitgemaakt van de oude Leie meander (Figuur 13).

2.2.1.7 Erosie

Voor het plangebied specifiek zijn geen gegevens bekend wat betreft de erosiegevoeligheid van het terrein. Voor een aansluitend perceel en enkele percelen in de onmiddellijke omgeving wordt de kans op erosie als laag tot verwaarloosbaar ingeschat. Echter, het terrein lijkt oorspronkelijk voorzien te zijn geweest van een lichte hellingsgraad die afloopt van noord naar zuid, richting de Leie. Ook worden bij de Quartaire bodemopbouw het mogelijke voorkomen van hellingsafzettingen vermeld.

Figuur 16 Potentiële bodemerosiekaart uit 2017 (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).

2.2.2 Archeologische gegevens

De belangrijkste bron voor de archeologische gegevens werd bekomen via de CAI¹⁰. In onderstaande lijst worden de CAI-items opgesomd, gelegen in een straal van 3km. Voor de interpretatie en met het oog op het formuleren van een goede archeologische verwachting van het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘harde data’ en ‘indicatoren’. De historisch relevante data wordt in een volgend hoofdstuk besproken.

ID CAI	Locatie	Aard	Periode
70260	Desselgem – tegenover sluis	Losse vondst, lithisch materiaal, werfcontroles	Steentijd, IJzertijd, Romeins, Metaaltijden
73529	Desselgem – Schoendalestraat	Losse vondst, lithisch materiaal	Steentijd
76690	Waregem – Beveren-Leie	Losse vondsten, lithisch materiaal, veldprospectie	Mesolithicum
77049	Ooigem – Guido Gezellestraat	Bewoningssporen, werfcontrole	IJzertijd
76713	Wielsbeke – Vaartstraat	Grafveld, opgraving, losse vuursteen vondsten, Neolithische bijl	Neolithicum, IJzertijd, Vroeg en Midden - Romeinse Tijd, Volle Middeleeuwen
70261	Desselgem – Spildoornstraat	Losse vondst, aardewerk	Romeinse Tijd
76043	Beveren – Tomberg	Bewoningssporen van Vicus, opgraving	Neolithicum, Midden-Romeinse Tijd
76513	Ooigem – Sint-Brixiuskerk	Losse vondsten, Pingsdorfkeramiek, werfcontrole, opgraving	Romeinse Tijd, Karolingische periode,
156463	Desselgem – Goed ter Petantie	Hoeve	Middeleeuwen
74271	Desselgem – Opstalstraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74283	Desselgem – Kwadestraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74278	Desselgem – Zilverbergstraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74277	Desselgem – Dries	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74275	Desselgem – Kasteelstraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74276	Desselgem – Meierie	Bewoning, Site met Walgracht, opgraving	Volle Middeleeuwen, Late Middeleeuwen
156390	Desselgem – Hoeve Biebujik	Hoeve, opgraving	Middeleeuwen

¹⁰ <http://cai.onroerendergoed.be>

76690	Desselgem – Liebaardstraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74272	Desselgem – Ter Lindenstraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74273	Desselgem – Munkenhofdreef	Site met Walgracht	Late Middeleeuwen
74270	Desselgem – Pitantiestraat	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
218298	Sint-Baafs-Vijve – Roterijstraat	Nederzettingssporen, proefsleuven	Middeleeuwen
154835	Wielsbeke – Goed van Triest	Circulaire structuur	onbepaald
154782	Sint-Eloois-Vijve – Kauwenhoek	Circulaire structuur	onbepaald

2.2.2.1 Harde data

Harde data zijn gegevens afkomstig van uitgevoerd archeologisch (voor)onderzoek.

Op 500m ten zuidwesten van het plangebied zijn tijdens **werfcontroles** op de site Desselgem-Tegenover Sluis (70260) een reeks losse **lithische vondsten** gedaan die uit de steentijden stammen. Het gaat om onder andere om een cirkelschrabber van bruinzwarte silex, een driehoekige geretoucheerde afslag en enkele klingen van grijszwarte vuursteen. Verder zijn ook nog vondsten uit de **IJzertijd en de Romeinse periode** aangetroffen.¹¹

Voor de **IJzertijd** kan ook een werfcontrole vermeld worden op de site Ooigem-Guido Gezellestraat (77049). Deze site bevindt zich op 2,8km ten westen van het plangebied. Tijdens de controle werden bewoningssporen uit de IJzertijd waargenomen.¹²

Voor de **IJzertijd, Romeinse periode, alsook de Middeleeuwse periode** kan het **project van Wielsbeke-Vaartstraat** vermeld worden (76713). Dit project is op zo'n 1,6km ten westen van het plangebied gelegen. Naast Romeinse brandrestengraven zijn enkele spiekers, een silo, paalsporen en twee waterputten gedocumenteerd en gedateerd in de late IJzertijd. Daarnaast zijn ook een volmiddeleeuws perceleringssysteem en gebouwplattegrond alsook enkele niet nader gedefinieerde steentijdvondsten aangetroffen.¹³

Voor de **Romeinse periode** kan het **project Beveren-Tomberg** vermeld worden (76043). Op deze opgraving, gelegen op zo'n 3km ten zuidwesten van het plangebied, zouden bewoningssporen van een Gallo-Romeinse Vicus uit de Midden-Romeinse Tijd zijn aangetroffen.¹⁴

Sporen uit de **Romeinse, Karolingische periode en volmiddeleeuwse periode** zijn verder ook aan het licht gekomen bij de werfcontrole en **opgraving in de Sint-Brixiuskerk van Ooigem** (76513), gelegen

¹¹ DESPRIET, 1975, pp. 341–360

¹² <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/77049>

¹³ HOORNE, 2006, pp. 150–152, <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76713>

¹⁴ ROGGE AND VAN DOORSELAER, 1976; <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76043>

op 2km ten westen van het plangebied. Het gaat onder meer om laat-karolingisch aardewerk en Pingsdorfaardewerk als om enkele niet nader bepaalde Romeinse sporen.¹⁵

Voor de **Volle- en late Middeleeuwen** is de **opgraving op de Meierie te Desselgem** relevant (74276). Het gaat om een site met omgracht opper- en neerhof, gelegen op 2km ten zuiden van het plangebied. Tijdens deze opgraving zijn ook nog een klein aantal Romeinse vondsten gedaan. De eerste bewoningssporen dateren echter uit de Volle Middeleeuwen. Bij het vondstmateriaal uit de binnenste circulaire gracht zit een houten kommetje, alsook kogelpotten in gedraaid grijs aardewerk. Naast vol- werd ook laatmiddeleeuws aardewerk aangetroffen dat gedateerd wordt in de 13de en 14de eeuw. Enkele paalkuilen en kuilen op het neerhof zijn mogelijk de restanten van een Romeinse of Middeleeuwse gebouwenstructuur.¹⁶

Verder kunnen voor de **Middeleeuwse periode** nog de **opgraving van de Hoeve Biebuik in Desselgem** (156390)¹⁷ en een proefsleuvenonderzoek met nederzettingssporen in de Roterijstraat in Sint-Baafs-Vijve vermeld worden (218298).¹⁸ Deze sites zijn respectievelijk op 2,3km ten zuidwesten en op 1,8km ten noordoosten van het plangebied gelegen.

Op basis van cartografische bronnen kunnen verder ook verschillende **middeleeuwse hoeves en sites met walgracht** geïdentificeerd worden (156463, 74271, 74283, 74278, 74277, 74275, 76690, 74272, 74273, 74270). Twee circulaire structuren (154835, 154782) konden niet nader gedateerd worden.

Tabel 2 CAI-items geïdentificeerd aan de hand van cartografische bronnen

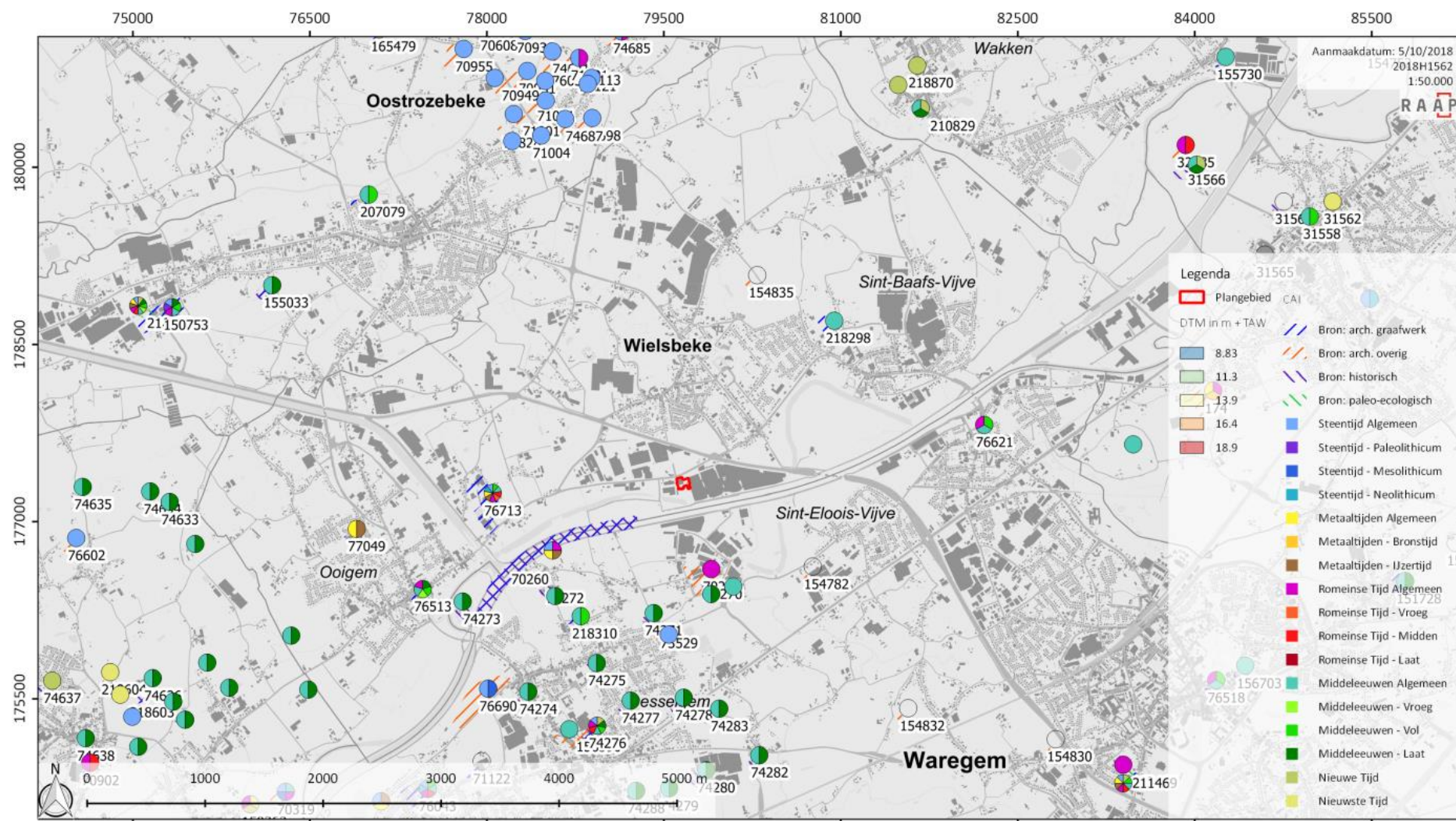
156463	Desselgem – Goed ter Petantie		Hoeve	Middeleeuwen
74271	Desselgem – Opstalstraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74283	Desselgem – Kwadestraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74278	Desselgem – Zilverbergstraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74277	Desselgem – Dries		Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74275	Desselgem – Kasteelstraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
76690	Desselgem – Liebaardstraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74272	Desselgem – Ter Lindenstraat		Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen
74273	Desselgem – Munkenhofdreef	–	Site met Walgracht	Late Middeleeuwen
74270	Desselgem – Pitantiestraat	–	Site met Walgracht, cartografisch	Late Middeleeuwen

¹⁵ DANNEELS, DESPRIET AND JANSSENS, 1982; DESPRIET, 1982; <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76513>

¹⁶ RYSSAERT, BERKERS AND PYPE, 2009, pp. 55–59

¹⁷ DESPRIET, 1975

¹⁸ VERBEKE ET AL., 2017

Figuur 17 Projectie van de CAI gegevens uit de ruimere omgeving rond het plangebied op de GRB kaart (Bron: AGIV, 2018; AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, no date)

2.2.2.2 Indicatoren

Archeologische indicatoren wijzen op de **mogelijk of grote waarschijnlijkheid** van de aanwezigheid van een archeologische site. De gegevens zijn verzameld op basis van (luchtfotografische) prospectie en bureaustudies.

Voor de **prehistorische periode** zijn verschillende **losse vondsten gemeld als toevalsvondst** of uit veldprospecties. Losse lithische niet fijner gedateerde vondsten uit de steentijd zijn aangetroffen in Desselgem-Schoendalestraat (73529). Uit het Mesolithicum zijn lithische vondsten aangetroffen tijdens een veldprospectie in Beveren-Leie (76690). Ook zijn op 3km ten noorden van het plangebied een groot aantal steentijd prospectievondsten aangetroffen. Het gaat om veldprospecties uitgevoerd langsheen de Mandel - Vijverbeek – Duivelsputbeek door Jehs en Noens in 2005.¹⁹

Voor de Romeinse periode kunnen enkele losse vondsten uit Desselgem-Spildoornstraat vermeld worden (70261).

Voor een reeks projecten in de nabijheid van het plangebied werd reeds een **archeologienota** opgesteld. Het gaat onder meer om de projecten Wielsbeke – Kaaimuur, Wielsbeke – Oude Leie en Wielsbeke – parking Ooigemstraat die allemaal op slechts een 100-200m ten zuiden en ten oosten van het plangebied gelegen zijn. Zo'n 700m ten noordoosten van het projectgebied is een archeologienota geschreven voor het project Wielsbeke-Molenstraat.

- Voor de projecten Ooigem – Oude Leie en Wielsbeke – Parking Ooigemstraat is geen vervolgonderzoek geadviseerd. De werken binnen het project Oude-Leie vormden geen bedreiging voor het bodemarchief. Bij het project Parking Ooigemstraat bleek het terrein te sterk vervuild te zijn door een functie als stortplaats. De archeologische verwachting werd hier dus als nihil ingeschat.²⁰

- Voor de projecten Ooigem-Kaaimuur en Wielsbeke-Molenstraat is wel vervolgonderzoek geadviseerd. In beide archeologienota's wordt op basis van de harde data en de archeologische indicatoren, het archeologisch potentieel als hoog ingeschat. De alluviale vlakte van de Leie blijkt aantrekkelijk te zijn voor activiteiten tijdens de steentijden en bewoning vanaf de IJzertijd en doorheen de historische periodes. Aangezien dit potentieel in het bodemarchief in beide gevallen bedreigd wordt door de voorziene werken, is voor beide projecten vervolgonderzoek geadviseerd.²¹

¹⁹ JEHS AND NOENS, 2005

²⁰ SWAELENS, 2017; CLAUS, 2018

²¹ CORNELIS AND CREUTZ, 2017; ABO, 2017

2.2.3 Historische gegevens

2.2.3.1 Algemene geschiedenis en ontwikkeling van Wielsbeke

De vroegste geschreven bronnen die melding maken van het toponiem 'Wielsbeke', geschreven als 'Uuilesbeche' is een document eind 11de-eeuwse kopie van een document uit 1080. Verder komt ook nog 'Wilesbecca' voor in een eind 12de-eeuwse kopie van een document uit 1141.²² Ook in de Summa Statorum uit 1092 wordt 'Vilesbeca' genoemd. Vanaf 1170 wordt de huidige vorm 'Wielsbeke' gebruikt.²³

Wat het burgerlijk-bestuurlijk niveau betreft behoorde Wielsbeke tot het graafschap Vlaanderen, kasselrij Kortrijk, roede van Tielt. Het huidige grondgebied was nog verder onderverdeeld in verschillende heerlijkheden. Kerkelijk-bestuurlijk behoort de parochie Wielsbeke tot het bisdom van Doornik en de dekenij Kortrijk (tot 1559).

De oudste wijk in Wielsbeke is vermoedelijk de Kokeldries. Voor de 14de en 15de eeuw wordt de stichting van een kapel gemeld in de woning van ridder Michiel van Lembeke. Ook wordt in de 15de eeuw een eerste kerkje gebouwd dat langs de Leie gelegen moet zijn. Een volkstelling bepaalt dat het dorp in deze periode bestaat uit 34 haarden, goed voor 160 inwoners.

Tijdens de 16de eeuw wordt ter hoogte van het bronnetje de "Heiligen Born" een nieuwe kapel opgericht, die echter geen lang leven beschoren was en in het 3de kwart van de 16de eeuw vernield wordt tijdens de godsdienstoorlogen.

Voor de 17de eeuw kunnen twee molens vermeld worden. Het gaat om een graanmolen op de Molenhoek en een olie- of stampkotmolen nabij de grens met Ooigem. Mogelijk kan de stichtingsdatum van deze olie- of stampkotmolen zelfs rond 1500 gesitueerd worden.

Tijdens de Negenjarige Oorlog (1688-1697) krijgt Wielsbeke te leiden onder een hoge belastingsdruk, plunderingen, opeisingen en doortrekkende troepen. Zo wordt onder meer de pastorie door Franse troepen afgebrand in 1695.

Voor de 18de eeuw kunnen een vijftal herbergen worden opgemerkt, waarvan de herberg "De Bonte Koe" zich in de ooigemstraat bevindt.

Ook bijzonder relevant is **de historische hoeve 'Goet te Leyberghe'** waarvan de verbouwde schuur zich binnen het plangebied bevindt. Deze schuur is één van de drie gebouwen waarvan de sloop gepland staat. De oudste vermelding van deze hoeve stamt uit 1631. Ze wordt beschreven als 'Leen ende Hofstede'. Op verschillende historische kaarten is de omgrachting van de hoeve te zien. Ook wordt de aanwezigheid van een walgracht, dwarsschuur met twee poorten, bakhuis en duiventoren vermeld.²⁴ De aanwezigheid van deze site is mogelijk indicatief voor landschapsontginning vanaf de late middeleeuwen. In de 10de en 11de eeuw moet het plangebied nog deel hebben uitgemaakt van het *Forestum Methela*. Een koninklijk jachtgebied dat op dat moment in handen was van de Gentse Sint-Pietersabdij.²⁵

In 1940 wordt de hoeve sterk beschadigd tijdens beschietingen, waarna ze in 1941 wordt heropgebouwd. Het woonhuis en het laatste deel van de walgracht worden tussen 2002 en 2005 gedempt op plaats te maken voor een vrachtwagenparking. De schuur wordt ingrijpend verbouwd tijdens het laatste kwart van de 20ste eeuw en doet dienst als restaurant en feestzaal. Het gaat om

²² GYSSELING, 1960, p. 1073

²³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125004>

²⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125004>

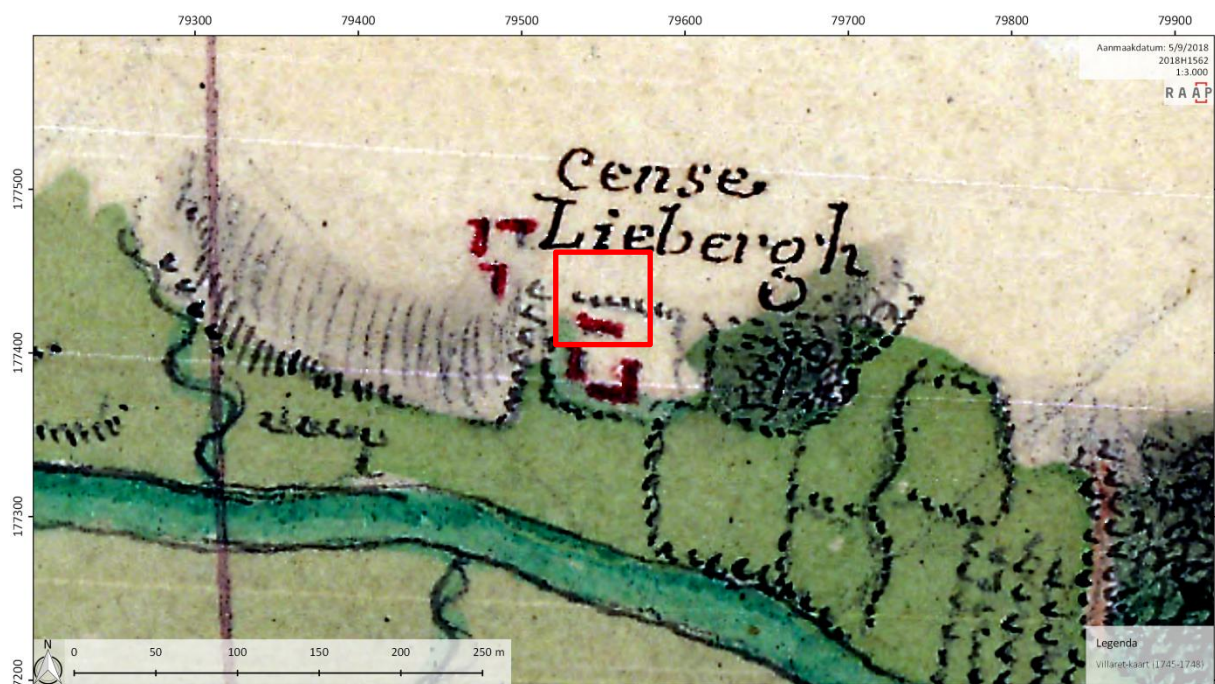
²⁵ VERHULST, 1995, p. 117

een langwerpig schuurvolume in donkerrode baksteenbouw onder overkragend zadeldak in Vlaamse pannen, steunend op schoringen. Verder zijn enkele asemgaten en vooruitspringende penanten zichtbaar, met nieuwe ingebrachte stalvensters onder betonlateien.²⁶

2.2.3.2 Villaret kaart (1745-1748)

Deze kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren. Eén van de ingenieur-geografen die aan het project meewerkte was Jean Villaret, waaraan de naam voor de kaart ontleend werd. Hij was verantwoordelijk voor het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik, wat recent beschikbaar werd gesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed en AGIV. Een collega van hem bracht al eerder tussen 1729 en 1730 de kustregio en Westhoek in beeld, maar die zijn (nog) niet vrij raadpleegbaar. De kaartbladen zijn zeer gedetailleerd, zowel naar topografie als bebouwing, wegen, etc., bijgevolg zijn ze zeer interessant voor historisch onderzoek, maar zijn moeilijk correct te georefereren.

Het plangebied kon niet correct gegeorefereerd worden op de kaart. Het 'Goet te Leyberghe', hier als "Cense Liebergh" staat op deze kaart afgebeeld als een complex met drie gebouwen, binnen een omhaagd, vierkant perceel. Het meest noordelijke gebouw binnen het perceel is vermoedelijk de schuur die zich binnen het hier besproken plangebied bevindt. De donkergroene band langsheen de zuid- en westkant van het perceel is mogelijk al de bedijking die ook op de Ferrariskaart zichtbaar is.

Figuur 18 Villaret kaart (1745-1748) met de deels binnen het projectgebied gelegen 'Goet Te Leyberhe' (bron: Geopunt, AGIV, Agentschap Onroerend Erfgoed).

²⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/114227>

2.2.3.3 Kaart van Ferraris (1771-1777)

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit en militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten.

Ook op de Ferrariskaart kon het plangebied niet helemaal juist gegeorefereerd worden. In gele stippellijn is een juistere weergave van het plangebied toegevoegd. Een bron uit 1719 die het goed beschrijft als een *“Leen ende hofstede paelende aan de Leye ende aen de Loobeke”*. Net zoals op een niet beschikbare kaart uit de 18de eeuw²⁷ worden nu vier in plaats van drie gebouwen afgebeeld. Naast het woonhuis en de noordelijke schuur zouden nog een bakhuis en een duiventoren aanwezig zijn. Op de Ferrariskaart lijkt het domein in het zuiden en westen deels voorzien te zijn van een bedijking. Vermoedelijk door de nabijheid van de Leie. De hierboven reeds vermelde kaart maakt echter gewag van een cirkelvormige omgrachting, die op de Ferrariskaart niet zichtbaar is. De hoeve lijkt op de Ferrariskaart verder nog omringd te zijn door een boomgaard. Het noorden van het projectgebied staat op de Ferrariskaart als akkerland aangegeven.

Figuur 19 Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België).

²⁷ Rijksarchief Kortrijk, Aanwinsten, nr. 7006: Kaart van het “Goet te Leyberghe”, 18de eeuw.; <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/114227>

2.2.3.4 *Atlas der Buurtwegen (1843-1845)*

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter.

De projectie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen kon wel vrij precies worden gegeorefereerd. Zoals eerder gezegd valt het meest zuidelijke af te breken gebouw binnen het plangebied samen met de meest noordelijke schuur van de hoeve. Op deze kaart lijkt het perceel van de hoeve wel omgracht te zijn door een vierkante omgrachting. Binnen de omwalde hoeve zijn nu zes gebouwtjes zichtbaar. De meest zuidelijke arm van het voordien L-vormige hoofdgebouw is verdwenen. Daarnaast zijn ook nog centraal en in het oosten van het erf, twee kleine gebouwtjes toegevoegd. Het noordelijke deel van het plangebied ligt nog steeds in een onbebouwd landbouwgebied.

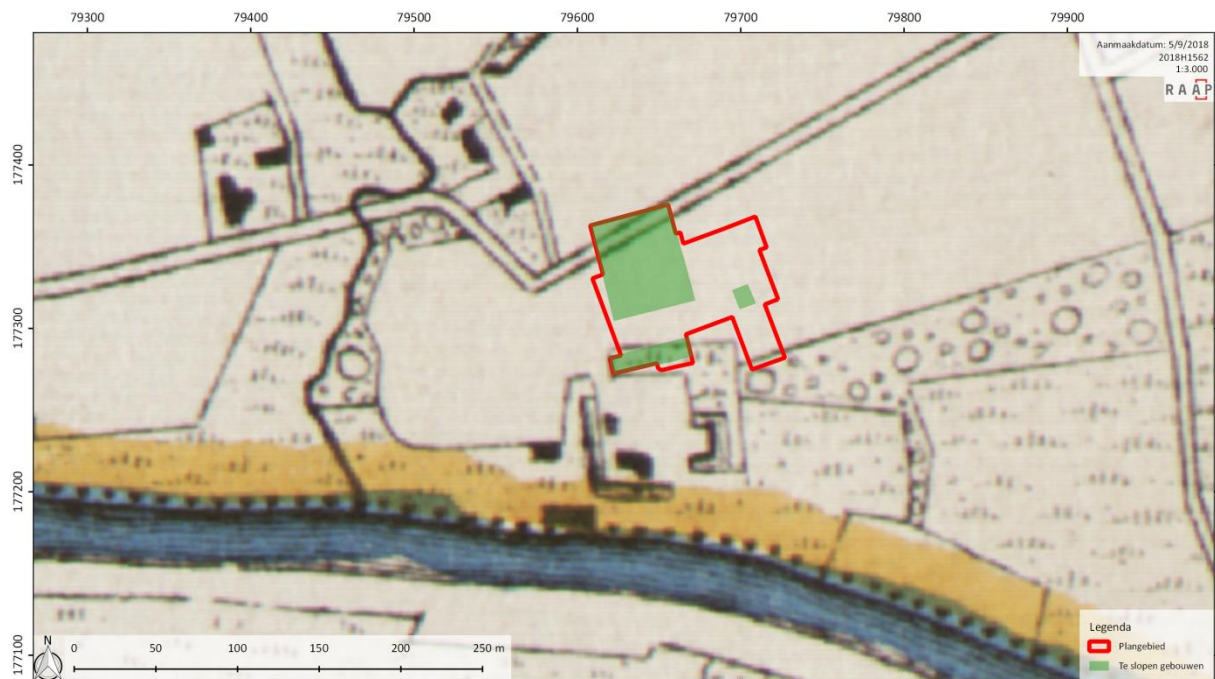

Figuur 20 Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie West-Vlaanderen)

2.2.3.5 *Kaart van Vandermaelen (1846-1854)*

De topografische kaart van Philippe Vandermaelen werd opgemaakt tussen 1846 en 1854. Hierop staat ook het reliëf aangeduid.

De kaart van Vandermaelen is vrij goed gegeorefereerd. De bebouwing op het perceel is echter niet correct weergegeven. Zo staan slechts twee gebouwen afgebeeld en is de hier relevante noordelijke schuur van de hoeve niet zichtbaar. De omgrachting is dan weer wel correct weergegeven. Het noordelijk deel van het plangebied ligt ook op deze kaart in een niet bebouwd perceel, dat vermoedelijk als landbouwgrond werd gebruikt.

Figuur 21 Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België).

2.2.3.6 Popp-kaart (1842-1879)

De kaart van Philippe-Christian Popp was een kadasterkaart die werd opgesteld tussen 1842 en 1879. Deze kaart geeft een gelijkaardig beeld weer als de Atlas der Buurtwegen. De terreininrichting is nog steeds dezelfde. Restanten van een omgrachting zijn zichtbaar in het zuiden, westen en oosten (U-vorm). Het noorden van het plangebied is ook hier niet bebouwd landbouwgebied. Ook hier kon het plangebied niet correct gegeorefereerd worden. In gele stippellijn is een juistere weergave van het plangebied toegevoegd.

Figuur 22 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).

2.2.3.7 Luchtfoto's 20ste eeuw

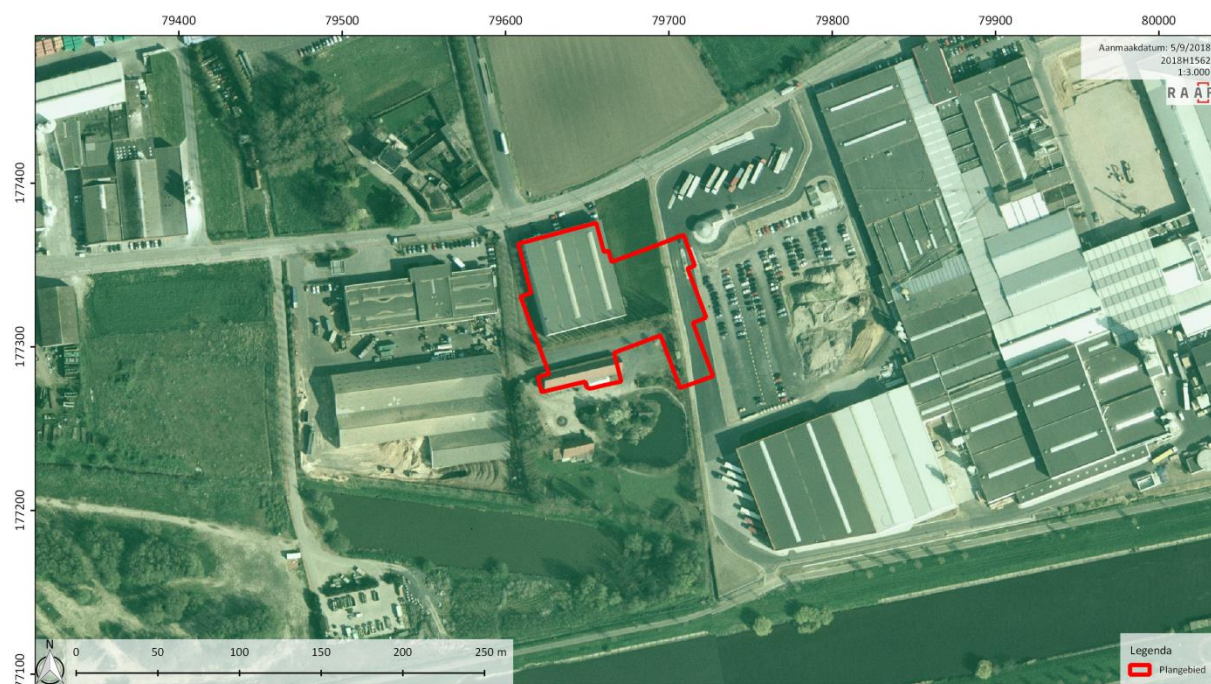
Op de luchtfoto uit de periode 197-1990 is het noordelijk deel van het plangebied gelegen in een niet bebouwde zone die als landbouwgrond heeft dienst gedaan. In het zuidelijk deel van het plangebied bevindt zich de noordelijke schuur van het 'Goet te Leyberghe'. Verder zijn ook het hoofdgebouw en een van de kleinere gebouwtjes nog zichtbaar. Ook is nog een deel van de walgracht in gebruik als vijver (Figuur 23).

Op een luchtfoto uit de periode 2000-2003 zijn verschillende wijzigingen zichtbaar in het terreingebruik. Op het noordelijk deel van het plangebied is nu een groot rechthoekig gebouw opgetrokken. Dit is ook één van de drie gebouwen waarvan binnen de huidige plannen de sloop is voorzien. Het voormalige onbebouwde perceel, waarbinnen het noordelijk deel van het project gebied valt, is door de uitbreiding van het gebouwencomplex ten oosten van het plangebied nu voorzien van een geasfalteerde parking. Aan het 'Goet te Leyberghe' ten zuiden van het plangebied zijn geen veranderingen aangebracht (Figuur 24).

De volgende luchtfoto stamt uit de periode 2008-2011. Binnen het plangebied zelf verandert er weinig. De zone rond het noordelijke rechthoekige gebouw is nu geasfalteerd. Buiten het plangebied zien we dat de parking ten oosten van het plangebied is afgebroken. Er is een nieuw gebouw opgetrokken dat geïncorporeerd is in het reeds bestaande gebouwencomplex. Een nieuwe parking is aangelegd ten zuiden van het huidige plangebied. Om deze parking aan te leggen heeft een groot deel van het 'Goet te Leyberghe' plaats moeten ruimen. Enkel de noordelijke schuur resteert nog. De hoeve, alsook het kleinere gebouw en de walgracht zijn allemaal afgebroken of gedempt (Figuur 25). Vergelijken we met de laatste orthofoto uit 2017, dan valt weinig verschil op te merken. In het oosten van het plangebied is op de parking nog een klein vierkant poortgebouw opgericht. Ook dit gebouw zal binnen de geplande werken worden gesloopt.

Figuur 23 Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).

Figuur 24 Luchtfoto (2000-2003) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).

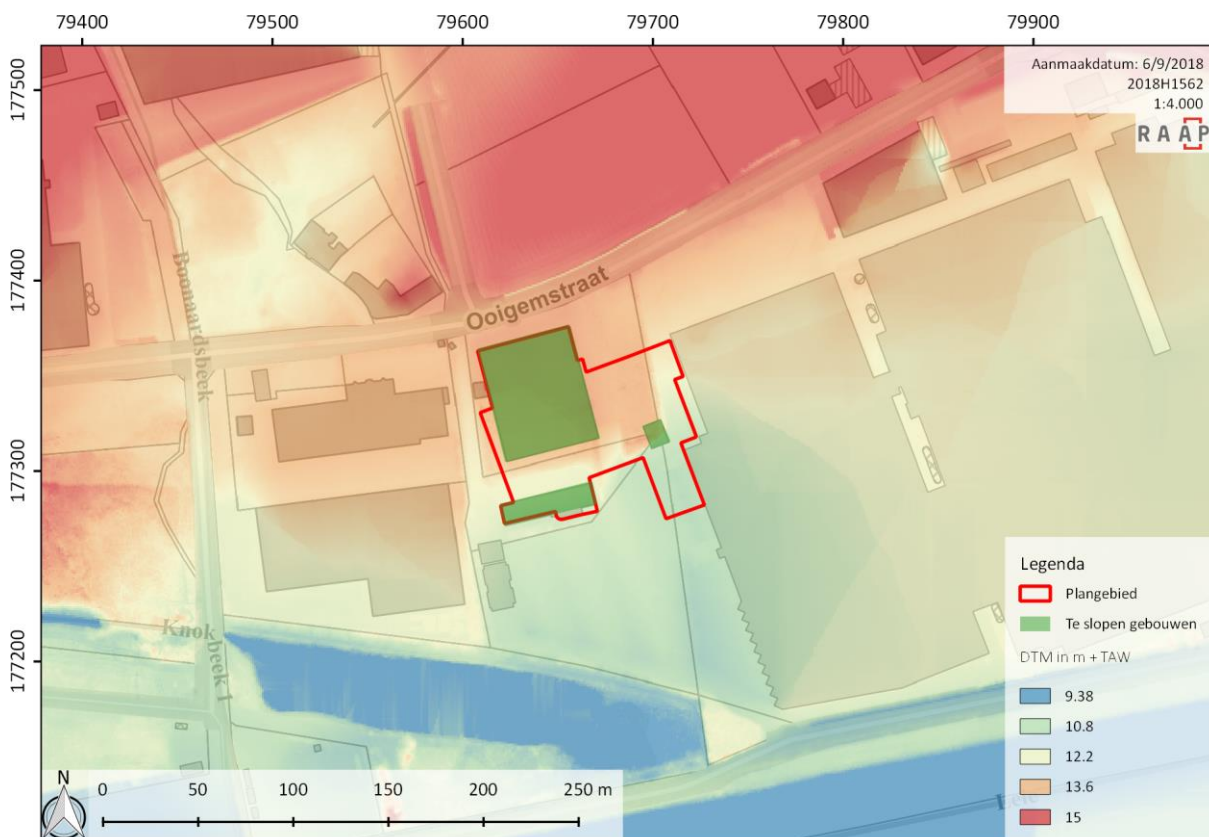
Figuur 25 Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).

2.2.4 Verstoringshistoriek

Landbouwactiviteiten: Het noordelijke deel van het terrein is lange tijd als landbouwgrond in gebruik geweest. Dit is zichtbaar op de oudste beschikbare historische kaarten, tot en met de periode ca. 2003. Door het ploegen zijn mogelijk archeologische sites (deels) verstoord.

Site met walgracht: In het zuidelijk deel van het plangebied bevindt zich een oude schuur van het 'Goet te Leyberghe' waarvan de vroegste melding reeds in 1631 gebeurt. Zowel de aanleg van de omwalling, als de bouw van de schuur en de activiteiten binnen de omwalling kunnen oudere sporen en vondstenconcentraties verstoord hebben.

Nivelleringswerken en bebouwing: Op het digitaal hoogtemodel is ter hoogte van het grote rechthoekige gebouw ook een verhoogde rechthoekige zone zichtbaar. Deze ophoging volgt mooi de afbakening van perceel 315N. Om dit perceel bouw klaar te maken zal het dus integraal opgehoogd zijn geweest. De aanwezigheid van deze ophoging kan voor compressie en vervorming van de onderliggende bodemlagen hebben gezorgd. Als gevolg van deze druk kunnen de onderliggende lagen, waarvan sommige potentieel archeologisch relevant zijn, verstoord en vervormd worden. De exacte gevolgen van deze compressie inschatten voor het terrein, is echter zonder terreinonderzoek niet mogelijk. Verder zullen ook de aanbouw van het grote rechthoekige gebouw in het noorden en het kleine poortgebouwtje in het oosten een impact hebben gehad op het bodemarchief.

Figuur 26 Digitaal hoogtemodel en GRB met projectie van het plangebied en de te slopen gebouwen

2.3 Archeologisch verwachtingsmodel

Artefactenvindplaatsen voor de periode van de jagers-verzamelaars kunnen worden aangetroffen binnen het plangebied. Relevant in het noordelijk deel van het projectgebied zijn de iets hoger gelegen eolische afzettingen uit het Laat-Pleistoceen of Vroeg-Holoceen die de bodemsequentie in deze zone afsluiten (Figuur 11). Bij onderzoek in België en Nederland is gebleken dat kampplaatsen van jagers-verzamelaars uit de Steentijd in het (oorspronkelijke) dekzandlandschap in vrijwel alle gevallen te vinden zijn op **overgangen van nat en laag naar hoog en droog**. Aangezien het noordelijk deel van het hier besproken plangebied reeds genivelleerd en opgehoogd werd, is originele microreliëf van het terrein niet geheel duidelijk. Afgaand op de nabijgelegen percelen lijkt het mogelijk dat een dergelijke gradiëntzone ook binnen het plangebied oorspronkelijk aanwezig is geweest. De aanwezigheid van jager-verzamelaars vindplaatsen zal dus afhankelijk zijn van de bodemgaafheid in deze zone. Ook moet onder meer met hellingserosieve processen rekening worden gehouden.

In het meest zuidelijke deel van het plangebied bevindt zich nog een kleine strook met een gelijkaardige bodemopbouw, maar waar de afdekkende laag bestaat uit Holocene of Tardiglaciale klei afzettingen. De mogelijke steentijdvindplaatsen in deze zone zijn **mogelijk afgedekt door jongere kleipakketten** (Figuur 11; Figuur 12). Afhankelijk van de dikte van deze kleipakketten en de verstoringsdieptes in deze zone, zal al dan niet vervolgonderzoek naar prehistorische artefacten sites moeten worden uitgevoerd. CAI data uit de omgeving tonen aan dat prehistorische vindplaatsen in zones met een gelijkaardige landschappelijke ligging wel degelijk voorhanden zijn (zie regio rond de Mandel). **Het archeologisch potentieel op het aantreffen van artefact vindplaatsen uit de prehistorie wordt bijgevolg als hoog ingeschat.**

In grote delen van Oost-Vlaanderen wendt de mens sedentaire overlevingsstrategieën aan vanaf het Laat Neolithicum, circa 4.500 jaar geleden. Hiermee vermindert de mobiliteit van de prehistorische gemeenschappen en verschijnen meer **plaatsgebonden nederzettingen**. De verduurzaming van de woonplaats manifesteert zich in het verschijnen van grondvaste en diepe archeologische bodemsporen (bv. sporen van funderingspalen van gebouwen, silo's, waterkuilen, waterputten etc.). Voor het eerst is er vanaf nu ook sprake van een betekenisvolle impact van de mens op het natuurlijke landschap en ook van deze ontwikkeling blijven vanaf nu soms sporen bewaard in de diepere ondergrond (bv. greppels rond akkers en langs paden en wegen, resten van voorden en bruggen, etc.). Door ontbossing treedt vanaf dan ook erosie op.

De harde data en indicatoren wijzen op een duidelijke **aanwezigheid van landbouwgemeenschappen in de Leievallei uit het Neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse en Middeleeuwse periode**. Ook bijzonder relevant voor het plangebied zelf is de aanwezigheid van de schuur en gracht, die oorspronkelijk tot de **historische hoeve 'Goet te Leyberghe'** behoorden. De vroegste historische meldingen van deze hoeve gaan terug tot 1631, maar een oudere oprichtingsdatum of de aanwezigheid van een Middeleeuwse voorganger kunnen niet worden uitgesloten.

De archeologische verwachting voor sedentaire sporensites wordt bijgevolg als **hoog** ingeschat.

2.4 Beantwoorden van de onderzoeksvragen

Aardkundige opbouw:

I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?

a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?

Binnen het plangebied staan drie verschillende bodemtypes gekarteerd. Het gaat om fluviatiele natte, sterk gleyige kleibodems uit het Holoceen (Eepz), alsook droge (Sbc) en natte (Scc) lemige zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont.

b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?

Het terrein lijkt oorspronkelijk voorzien te zijn geweest van een lichte hellingsgraad die afloopt van noord naar zuid, richting de Leie. Hellingsafzettingen op het terrein zijn dus een mogelijkheid. Bij de Quartaire bodemopbouw van het terrein (types 6 en 6a) worden ook hellingsafzettingen uit het Quartair vermeld (HQ).

II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Het archeologisch niveau hangt af van de zone. Hogerop zal het archeologisch niveau zich onder de (oude) ploeglaag bevinden. Centraal werd het terrein opgehoogd. Indien bewaard, zal ook hier de het archeologisch niveau zich onder de oude ploeglaag bevinden. In de zuidelijke, en dus lager gelegen zone, wordt colluvium en/of alluvium verwacht. Sites uit de periode jager-verzamelaars kunnen zich onder het colluvium/alluvium bevinden. Sporensites daarentegen kunnen zich ook hebben gevestigd op het colluvium, waarbij het mogelijk is dat ze daarna ook werden afgedekt.

Algemene is het dus niet mogelijk om een exact antwoord op deze vraag te formuleren.

Archeologische resten:

III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?

a. Wat is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?

Zowel harde data als archeologische indicatoren in de omgeving van het plangebied zijn indicatief voor een hoog archeologisch potentieel, zowel voor prehistorische vondstconcentraties en de aanwezigheid van landbouwgemeenschappen uit het Neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse en de Middeleeuwse periode. Over de aanwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied kan uitsluitsel gegeven worden na een landschappelijk booronderzoek, eventueel gevolgd door een mechanisch vooronderzoek en opgraving. Wel zeker is de aanwezigheid binnen het plangebied van de noordelijke schuur en een deel van de omwalling van de historische hoeve 'Goet te Leyberghe'.

b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?

De harde archeologische data voor de prehistorie manifesteren zich, tijdens mechanisch vooronderzoek en opgravingen in de omgeving van het plangebied, in de vorm van losse lithische vondsten. Voor de sedentaire sites gaat het om nederzettingssporen en graven, zichtbaar in de bodem en determineerbaar vondstmateriaal dat resulteert uit deze onderzoeken. **Voor het plangebied specifiek zal eerst verder archeologisch onderzoek moeten gebeuren om deze vraag te kunnen beantwoorden.** De noordelijke schuur van het '*Goet te Leyberghe*' is in goede staat, maar is doorheen de tijd wel verschillende keren verbouwd. Hoeveel nog rest van de oorspronkelijke schuur is nog niet eerder onderzocht.

IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?

a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?

Binnen de alluviale vlakte van de Leie kunnen steentijdsites voorkomen. Deze sites zijn echter afgedekt door veenpakketten en pakketten alluviale klei van mogelijk ettelijke meters. Verder onderzoek naar dit soort vondstconcentraties is dus afhankelijk van de verstoringsdieptes van de geplande werken. Wanneer we kijken naar het voorkomen van prehistorische vindplaatsen in de iets ruimere omgeving, dan zien we dat de vondsten uit de geprospecteerde zone langsheen de Mandel allemaal op de gradiëntzone gelegen zijn, op de overgang naar de wat hoger gelegen delen in het landschap. Bij onderzoek in België en Nederland is gebleken dat kampementen van jager-verzamelaars uit de Steentijd in het (oorspronkelijke) dekzandlandschap in vrijwel alle gevallen te vinden zijn op dergelijke overgangen van nat naar droog. Aangezien het noordelijk deel van het hier besproken plangebied waarschijnlijk reeds genivelleerd en opgehoogd werd, is originele microreliëf van het terrein niet geheel duidelijk. Afgaand op de nabijgelegen percelen lijkt het mogelijk dat een dergelijke gradiëntzone ook binnen het plangebied aanwezig is geweest. De trefkans van steentijdconcentraties in deze noordelijke zones is dus potentieel hoog, maar ook afhankelijk van de verstoringsgraad van het terrein in deze zone. Bij verstoring zullen de vondstconcentraties uit context liggen of niet langer aanwezig zijn.

De harde data en indicatoren wijzen op een duidelijke aanwezigheid van landbouwgemeenschappen in de Leievallei uit het Neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse en Middeleeuwse periode. De verwachting voor deze periodes is dus hoog, maar ook afhankelijk van de verstoringsgraad op het terrein.

Uit de late middeleeuwen en jongere periodes dateren mogelijke sporen van de site met walgracht.

b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Het zuidelijk deel van het terrein is een deel van de historische hoeve '*Goet te Leyberghe*'. Het noordelijke deel van het terrein is lange tijd in gebruik als landbouwgebied en wordt vervolgens

vanaf 2000-2003 in gebruik genomen als industrieterrein met de aanleg van gebouwen en wegverhardingen.

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?

De geplande bodemingrepen zullen, afhankelijk van de bodemgaafheid van het terrein, een sterk verstorende invloed hebben op het archeologisch potentieel in het bodemarchief. Om een goede inschatting te kunnen maken van de bodemgaafheid van het terrein, zal nog een landschappelijk booronderzoek moeten worden uitgevoerd.

- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

Behoud in situ is voor prehistorische vondstenconcentraties mogelijk indien ze afgedekt worden onder de fluviatiele afzettingen (**FH**) bevinden en wanneer de bodemingreep niet dieper rijkt dan deze afzettingen. Echter in deze zone kunnen ook middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen voorkomen, zoals duidelijk blijkt uit de aanwezigheid van de historische hoeve '*Goet te Leyberghe*'. Gezien de geplande bodemingrepen is behoud in situ voor sporen uit de sedentaire periodes niet mogelijk.

- VII. Zijn er Laat-Glaciaal of Holocene fluviatiele afzettingen waarneembaar (**FH**) in het zuiden van het plangebied? Indien ja, wat bedraagt de dikte van de afzettingen (**FH**)?

Om een goede inschatting te kunnen maken van de bodemopbouw van het terrein, dient een landschappelijk booronderzoek te worden uitgevoerd.

- VIII. Wat is de bodemgaafheid doorheen het terrein. Hebben de ophogingswerken centraal en in het noorden van het terrein een impact gehad op de archeologische niveaus?

Om een goede inschatting te kunnen maken van de bodemgaafheid van het terrein, dient een landschappelijk booronderzoek te worden uitgevoerd.

2.5 Assessment

Het plangebied bevindt zich op het Lid van Moen (deel van de Formatie van Kortrijk). Het Quartair dek is bevindt zich binnen het plangebied op een dikte van meer dan 20m. Het Tertiaire niveau is dus minder relevant voor deze studie. Voor de Quartairgeologische bodem komen twee bodemtypes voor binnen het plangebied (types 6 en 6a). Hierbij bestaan de onderste twee afzettingen uit fluviatiele afzettingen uit respectievelijk het Eemiaan (*FLPe*) en Weichseliaan (*FLPw*). De bovenste afzetting bij type 6 betreft eolische zand tot siltafzettingen (*ELP*) uit het Laat-Pleistoceen of Vroeg Holoceen. Bij type 6a wordt dit pakket nog eens afgedekt door fluviatiele afzettingen (*FH*) uit het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).

Artefactvindplaatsen voor de jagers-verzamelaars periode kunnen worden aangetroffen binnen het plangebied. Relevant in het noordelijk deel van het projectgebied zijn de iets hoger gelegen eolische afzettingen uit het Laat-Pleistoceen of Vroeg-Holoceen die de bodemsequentie in deze zone afsluiten. In het meest zuidelijke deel van het plangebied zijn potentiële steentijdvindplaatsen mogelijk afgedekt door jongere fluviatiele kleipakketten. De archeologische gegevens wijzen op een duidelijke aanwezigheid van landbouwgemeenschappen in de Leievallei uit het Neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse en Middeleeuwse periode. Ook bijzonder relevant voor het plangebied zelf is de aanwezigheid van de schuur, die oorspronkelijk tot de historische hoeve 'Goet te Leyberghe' behoorde. De vroegste historische meldingen van deze hoeve gaan terug tot 1631, maar een oudere oprichtingsdatum of de aanwezigheid van een Middeleeuwse voorganger kunnen niet worden uitgesloten. Mogelijk betreft het laatmiddeleeuwse site met walgracht.

De archeologische verwachting voor zowel artefact vindplaatsen als sedentaire sporensites wordt bijgevolg als **hoog** ingeschat. Deze verwachting is echter afhankelijk van de bodemgaafheid op het terrein. Een uitspraak over de bodemgaafheid kan pas gebeuren na een landschappelijk bodemonderzoek op het terrein. De geplande graafwerken hebben een potentieel sterk vernietigende impact op het bodemarchief. Behoud in situ is dus bijgevolg niet mogelijk.

Volgende stappen in het traject zijn dus een landschappelijk booronderzoek na de afbraakwerken. Indien uit deze boringen blijkt dat de geplande bodemingrepen een gevaar vormen voor het archeologisch bodemarchief, dan zal worden overgegaan tot een mechanische bodemprospectie en eventueel een opgraving.

3 Bibliografie

3.1 Uitgegeven bronnen

DANNEELS, G., DESPRIET, P. AND JANSSENS, P. (1982) *De Sint-Brixiuskerk in Ooigem, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen*.

DESPRIET, P. (1975) 'Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1974', *De Leiegouw*, 17(4), pp. 341–360.

DESPRIET, P. (1982) 'Ooigem: Sint-Brixiuskerk (W.-VI.)', *Archaeologia Mediaevalis*, 5, pp. 63–64.

GYSELING, M. (1960) *Bouwstoffen en studiën voor de geschiedenis en lexicografie van het Nederlands VI 1, Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

HOORNE, J. (2006) 'Voorlopige resultaten van het archeologisch noodonderzoek aan de Vaartstraat te Wielsbeke (W.-VI.)', *Archaeologia Mediaevalis*, 29, pp. 150–152.

JEHS, D. AND NOENS, G. (2005) 'Interimrapport van de veldprospectie 2004/2005 in Oostrozebeke (W.-VI.). Lithisch materiaal', *Notae Praehistoricae*, 25, pp. 197–201.

ROGGE, M. AND VAN DOORSELAER, A. (1976) 'De Gallo-Romeinse nederzetting op de Tomberg in Beveren-Leie', *De Leiegouw*, 18(4), pp. 353–394.

RYSSAERT, C., BERKERS, M. AND PYPE, P. (2009) 'Archeologisch onderzoek op de site van de Meierie te Desselgem (W.-VI.)', *Archaeologia Mediaevalis*, 32, pp. 55–59.

VERHULST, A. (1995) *Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen*. Gent: Gemeentekrediet.

3.2 Onuitgegeven bronnen

ABO (2017) *ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF IN WIELSBEKE (WEST-VLAANDEREN) MOLENSTRAAT-EXPRESWEG. VERSLAG VAN RESULTATEN*. ABO Archeologische Rapporten 414.

CLAUS, A. (2018) *Parking Ooigemstraat. Wielsbeke. Archeologienota. Verslag van Resultaten*.

CORNELIS, L. AND CREUTZ, M. (2017) *Archeologienota. Wielsbeke, Kaaimuur (Leie Linkeroever). Verslag van Resultaten*.

SWAELENS, C. (2017) *Wielsbeke, Oude Leie. Archeologienota met beperkte samenstelling. Verslag van Resultaten*.

VERBEKE, E. ET AL. (2017) *Roterijstraat (Wielsbeke, West-Vlaanderen). Nota vooronderzoek met ingreep in de bodem. Verslag van resultaten*.

3.3 Geraadpleegde websites

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (no date) *Agentschap Onroerend Erfgoed: Centraal Archeologische Inventaris, Vlaamse Overheid*. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be> (Accessed: 19 June 2017).

AGIV (2018) *Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB)*. Available at: <http://www.geopunt.be>.

DOV (2018) 'Databank Ondergrond Vlaanderen: Tertiair geologische kaart (1/50.000)'. Available at: <http://dov.vlaanderen.be>.

OPENSTREETMAP-AUTEURS, O. (2018) *OpenStreetMap*. Available at: <https://www.openstreetmap.org/copyright>.

4 Bijlages

Bijlage 1: afbakening van het plangebied plan (shp-bestand)

Bijlage 2: plannen van de bouwheer (pdf-bestand)

Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader

CHRONOLOGISCH KADER																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
HOLOCEN	POSTGLACIAAL	SUBATLANTICUM	METALTIJDEN										STEENTIJDEN																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
			Post- Middeleeuwen	Middeleeuwen	Romeinse tijd	IJzertijd	Bronstijd	Neolithicum	Mesolithicum	Paleolithicum		Laat- Paleolithicum	Midden- Paleolithicum	35 000 - 9500 v.C.	300 000 - 35 000 v.C.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
PLEISTOCEN	WEICHSELIIEN	LAAT GLACIAAL	SUBBOREAAL	ATLANTICUM	BOREAAL	PREBOREAAL	LATE DRYAS	ALLERØD	VROEGE DRYAS	BØLLING	DENEKAMP	HENGELO	MOERSHOOFD	ODDERADE	BRØRUP	AMERSFOORT	EEMIIEN	SAALIEN																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
					VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL			VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL	VROEG GLACIAAL

Bijlage 4: lijst van opgenomen figuren bureauonderzoek

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP-AUTEURS, 2018).....	6
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron:AGIV, 2018).....	6
Figuur 3 Luchtfoto uit 2016 met daarop het plangebied geprojecteerd (bron: AGIV)	8
Figuur 4 Overzichtsfoto van het terrein in zijn huidige staat met ook de drie te slopen gebouwen	8
figuur 5 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)	9
figuur 6 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)	10
Figuur 7 Links de aanduiding van fase 1 met afbraak van de blauwe gedeeltes en optrekken van een deel van het nieuwe magazijn. Rechts de aanduiding van de afbraak van de gebouwen tijdens een 2 ^{de} fase (rood), en het doortrekken van het nieuwe magazijn. (bron: Unilin, Division Flooring)	11
Figuur 8 Luchtfoto uit 2017 met projectie van het plangebied en de geplande werken.....	12
Figuur 9 Detail overzichtsplan van de geplande werkzaamheden (bron: Unilin, Division Flooring)	13
Figuur 10 Plan van de werkzaamheden in ruimere omgeving met in het gele kader de relevante zone. (bron: Unilin, Division Flooring).....	13
Figuur 11 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).	20
Figuur 12 Bodemkaart met projectie van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).	20
Figuur 13 Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied en de hydrografie (bron: VMM, AGIV).	21
Figuur 14 Detail van het digitaal Terreinmodel Vlaanderen (detail) met aanduiding van het plangebied (bron: AGIV).	22
Figuur 15 Hoogteprofiel met noord-zuid oriëntatie doorheen het plangebied. Tot 65m is het terrein duidelijk genivelleerd.	22
Figuur 16 Potentiële bodemerosiekaart uit 2017 (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).	23
Figuur 17 Projectie van de CAI gegevens uit de ruimere omgeving rond het plangebied op de GRB kaart (Bron: AGIV, 2018; AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, no date).....	27
Figuur 18 Villaret kaart (1745-1748) met de deels binnen het projectgebied gelegen 'Goet Te Leyberhe' (bron: Geopunt, AGIV, Agentschap Onroerend Erfgoed).	30
Figuur 19 Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België).	31
Figuur 20 Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie West-Vlaanderen).....	32
Figuur 21 Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België).	33
Figuur 22 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).	33
Figuur 23 Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).	34
Figuur 24 Luchtfoto (2000-2003) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).	35
Figuur 25 Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV).	35
Figuur 26 Digitaal hoogtemodel en GRB met projectie van het plangebied en de te slopen gebouwen.....	36
Figuur 27 Synthesekaart met het digitaal Terreinmodel Vlaanderen, aanduiding van de hydrografie en projectie van het plangebied en de Centrale Archeologische Inventaris (Bron: VMM, AGIV, CAI)	42